

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 12/2022)

София, 23 март 2022 г.

Съдържание

1.	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Плодове и зеленчуци	4
2.	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища. Публикуването на оперативна информация относно проведени основни селскостопански мероприятия в растениевъдството през 2022 г. ще стартира през пролетта на 2022 г., след предоставяне на данни от отдел „Агростатистика“, МЗм.

1. Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

В рамките на последната седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени 27,5 хил. тона пшеница, докато товари с ечемик и рапица не са преминавали. Общо за периода от началото на пазарната 2021/22 година до 20 март 2022 г., експортът на пшеница и ечемик през порта нараства съответно с 69,5% и с 67,5% на годишна база,.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 20.03.2021	05.07.2021 – 20.03.2022	Изменение на годишна база
пшеница	625 788	1 060 513	69,5%
ечемик	47 584	79 683	67,5%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 20 март 2022 г. няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – декември 2021 г. извън страната са реализирани общо 3 336,7 хил. тона пшеница, 339 хил. тона ечемик и 270,6 хил. тона рапица. Сравнявайки с аналогичния период на предходния сезон, експортът на трите култури бележи ръст от респективно 86,8%, 49,5% и 40,6%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общо изнесеното количество царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2021 г. до момента (включващо 6,5 хил. тона за последната седмица) е с 57,5% над отчетения по същото време на миналия сезон. На този етап през порта не е реализиран износ на слънчоглед от реколта `2021.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 20.03.2021	30.08.2021 – 20.03.2022	Изменение на годишна база
царевица	318 852	502 175	57,5%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега няма данни за износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през периода септември - декември 2021 г. експортът на царевица от страната нараства с 4,4% на годишна база, до 816,5 хил. тона, докато този на слънчоглед се свива с 4,9%, до 225,7 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 20 март 2022 г. не е реализиран импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас. През „Пристанище Варна“ ЕАД са доставени 3,9 хил. тона царевица.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Данните за първата половина на пазарната 2021/22 година (юли – декември 2021 г.) сочат повече от двукратен ръст на вноса на пшеница спрямо същия период на предходния сезон, до 45 хил. тона. Импортът на рапица е нараснал по-умерено – с 26,5%, възлизайки на 47,8 хил. тона. Доставките на ечемик са незначителни – 690 тона, при 521 тона година по-рано.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общият внос на слънчоглед за периода септември - декември 2021 г. е в размер на 429,6 хил. тона, с 37,7% под отчетения година по-рано. Същевременно, при царевицата е налице двоен ръст на доставките, до 33,6 хил. тона.

1.3 Плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през 2021 г. в страната са внесени 305,2 хил. тона пресни зеленчуци и 385,6 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 12,1% и 7,4% повече спрямо 2020 г.

Повишението на общия внос на пресни зеленчуци е свързано най-вече с по-големите доставки на домати (с 13,4 хил. тона или 15,5%), пиперки (с 6,2 хил. тона или 20,8%) и краставици (с 5,5 хил. тона или 19,1%). Съществено по-висок е и импортът на картофи,

патладжани, зеле, гъби и тикви – с между 4,2% и 24,3%. От друга страна, вносът на моркови и репи спада с 5,3%.

Малко над половината от целия внос на пресни плодове за 2021 г. се формира от цитрусови плодове и банани - общо 210,2 хил. тона, с 8,5% повече на годишна база. Внесените количества грозде, пъпеши, череши, дини, ягоди, круши и черупкови плодове нарастват в диапазона от 2% (грозде) до 37,7% (черупкови плодове), докато при ябълките, прасковите, кайсиите и сливите е налице намаление с между 3,4% (ябълки) и 63,2% (сливи).

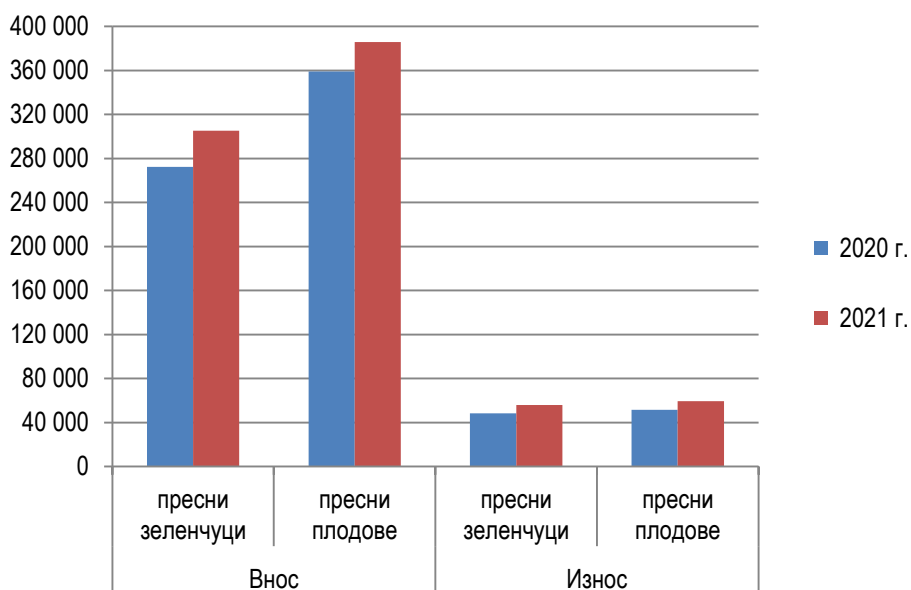
Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци за 2021 г., сравнено със същия период на 2020 г., тона

Поток	Продукти	2020	2021	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	272 221	305 169	12,1%
	пресни плодове	358 934	385 645	7,4%
Износ	пресни зеленчуци	48 261	55 994	16,0%
	пресни плодове	51 646	59 395	15,0%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2021 г.), обработени от Министерство на земеделието.

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Общо изнесеното количество пресни зеленчуци през 2021 г. е в размер на 56 хил. тона, с 16% над нивото от 2020 г. При експорта на пресни плодове се наблюдава сходно увеличение – с 15%, до 59,4 хил. тона.

Основен принос за ръста на общия износ на пресни зеленчуци има разширената реализация извън страната на домати – с 6,4 хил. тона (67,8%) и краставици – с 2,7 хил. тона (19,7%). Значително повече са и изнесените количества гъби, зеле, патладжани, пиперки, тикви и лукови зеленчуци – от 14% при гъбите до 72,3% при луковите зеленчуци. Същевременно, експортът на сладка царевица и бобови зеленчуци (основно грах) се свива респективно с 48,6% и 72,3%.

Голяма част от регистрирания износ на пресни плодове за 2021 г. представлява реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. основно цитрусови плодове. При експорта на кайсии, ягоди и сливи се наблюдава ръст с между 60% и 95,5% на годишна база. Повече са и реализираните извън страната праскови и грозде – съответно с 5% и 24%. От друга страна, намалява експортът на вишни (5,9%), дини (с 24,9%), череши (с 31%) и ябълки (с 83,1%).

2. Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 16 март 2022 г. средната изкупна цена на слънчоглед за страната бележи ръст от 14,4% на седмична база. Цените на пшеницата (хлебна и фуражна) и царевицата също нарастват, но по-слабо – в рамките на 2,6% - 3,4%. През последната седмица не е отчетено изкупуване на ечемик и рапица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 16.03.2022 г., лв./тон без ДДС

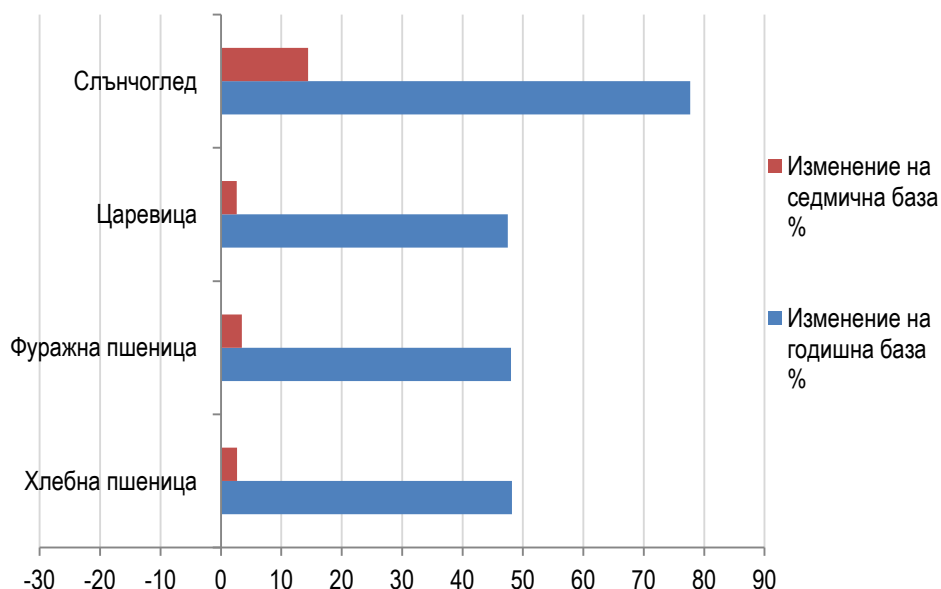
	17.03.2021	09.03.2022	16.03.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	415	599	615	48,2	2,7
Фуражна пшеница	406	581	601	48,0	3,4
Ечемик	285	*	*	-	-
Царевица	400	575	590	47,5	2,6
Слънчоглед	1 036	1 609	1 841	77,7	14,4
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на миналата година, слънчогледът е поскъпнал със 77,7%, а пшеницата и царевицата – с около 48%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
16.03.2022 г.**

2.2 Плодове и зеленчуци

При предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата се отчитат разнопосочни седмични ценови изменения. Средните цени на едро на вносия червен пипер, оранжерийните домати, зелето и ябълките нарастват от 3,6% до 8,3% спрямо предходната седмица, докато при краставиците (български оранжерийни и внос), картофите и вносните домати е налице понижение в рамките на 0,5% - 3,5%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 18.03.2022 г., лв./кг

	19.03.2021	11.03.2022	18.03.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,60	0,90	0,88	46,7	-2,2
домати (оранжерийни)	1,88	3,12	3,25	72,9	4,2
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,79	2,88	2,78	55,3	-3,5
краставици (оранжерийни)	2,67	4,20	4,18	56,6	-0,5
краставици (внос)	1,81	3,26	3,22	77,9	-1,2
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	2,94	3,37	3,49	18,7	3,6
зеле	0,78	1,24	1,30	66,7	4,8
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	19.03.2021	11.03.2022	18.03.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,25	1,21	1,31	4,8	8,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към 18.03.2022 г. картофите, българските и вносните домати и краставици и зелето се търгуват с между 46,7% и 77,9% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. По-умерено увеличение се наблюдава при средните цени на едро на ябълките (с 4,8%) и червения пипер (с 18,7%).

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 18.03.2022 г.

